

2023-2027

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

AQUTSINISSAMIK PILERSAARUT

Tunumi qaleralinnut avataaniittunut tunngatillugu

AALISARNERMUT PINIARNERMULLU
NAALAKKERSUISOQARFIK

IMARISAI

1. Tunuliaqutaasut _____	1
1.1 Siunertaq, periusissaq atuuffissaalu	2
1.2 Atuuffiup sivilissusia kukkunersiuisarnermullu tunngatillugu aalajangersakkat	2
1.3 Inatsisit aqutsinissamullu akisussaassuseqarneq	3
2. Aalisarnermut avatangiisinullu tunngatillugu aalisakkamik ilisarititsineq _____	4
3. Siunnersuineq kiisalu aalisarnermi aqutsinissamut tunngavigineqartut _____	6
3.1 Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq	7
3.2 TAC-inik pisassiissutinillu aalajangersaasarnerit	7
3.2.1 TAC-inik agguaassineq	7
3.3. Malittarisassioriaatsit	8
3.3.1 Pisassiissutit amerlassusissaannik aqutsinerit	8
3.3.2 Aqutsiveqarfinnut malittarisassiornerit	8
3.3.3 Piujuartitsinissamik teknikikkut iliuuseqarnerit, imamilu nerisareqaqatigiinnik mianersuuttariaqartunik aqutsinerit	9
3.3.4 Pisisuukkanut aqutsineq	9
4. Nalunaaruteqartarneq nakkutilliinerillu _____	10
4.1 Nalunaaruteqartarneq	11
4.2 Monitoring, Control and Surveillance (MCS)	11
4.3 Aalisarnerup unitsinneqarnera	12
4.4 Nalunaarutiginnittarnerit	12
5. Innersuussutit ilanngussallu _____	13
Ilanngussaq 1. Inatsisit atuuttut immikkut attuumassutillit	13

1 TUNULIAQUTAASUT

Foto: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

Foto: Polar Princess

1.3 INATSISIT AQUTSINISSAMULLU AKISUSSAASSUSEQARNEQ

Aalisarnermut Inatsimmi Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni aalisarneq pillugu maleruagassiorsinnaatinneqarput. Naalakkersuisut kalaallit aalisarneranni aalisakkanut TAC-imik ukiumoortumik aalajangersaasarput, tamatumalu kingornagut nuna tamakkerlugu inatsisit nunanilu tamalaani isumaqatigiissutaasut naapertorlugit pisassiissutit aqutugalugit TAC-imiittunik agguasarlutik.

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsineq tamatumunngalu akisussaaffik Naalakkersuisuniippoq aamma Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisumiilluni. Naalakkersuisup aalisarnermut inatsisinut atuuttunut killiliussat iluanni aalajangiiffigisassatut siunnersuutit piareersaaffiginissaat suliassarivaa. Siunnersuutit taamaattut Naalakkersuisut akuttunngitsumik ataatsimiittarnerini aalajangiiffigisassannorlugit saqqummiunneqartarput.

Aalisarsinnaanermut akuersissutinut pisassiissutinullu tunngatillugu aalajangersakkat sukumiinerusut Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni atuarneqarsinnaapput. Aalisarneq pillugu inatsit atuuttoq naapertorlugu ataatsimut isigalugu suliassanut aqutsinermut tunngasunut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut tusarniaasarnissaminik pisussaaffeqarpoq. Aalisarneq pillugu inatsimmi Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit katitigaanerit erseqqissarneqarpoq.

2

AALISARNERMUT AVATANGIISINULLU TUNNGATILLUGU AALISAKKAMIK ILISARITITSINEQ

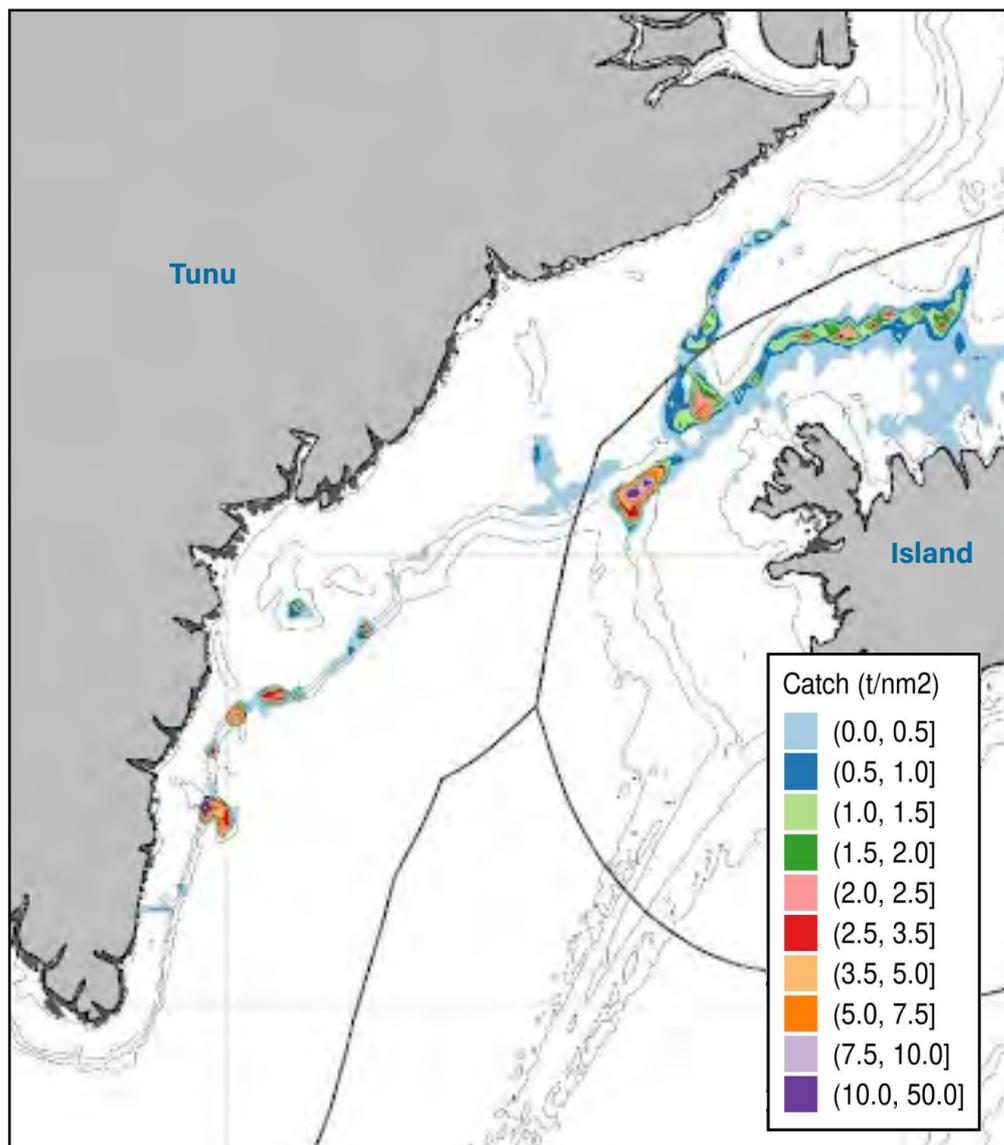

Foto: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

Qaleralik (*Reinhardtius hippoglossoides*) aalisagaavoq saattukujooq itissutsini 200 meterimii 2.000 meterinit itinerusumut qalasersuaq kaajallallugu Kalaallit Nunaat, Island, Savalimmiut kiisalu Barentip imartaani Manerassuullu avannarpasissuani imartani uumasuusooq.

Qaleralik Tunumiittoq aalisagaqatigiinnut amerlanernut ilaavoq, taakkulu Tunumiit Islandimut Savalimmiullu tikillugit uumasuupput. Suffisarfiit iluamik ilisimaneqanngillat, kisiannili Islandip kitaaniit Danmarkstrædi tikillugu suffisassasut ilimagineqarluni. Manniit qaleraleeqqallu Irmingerip Imartaaniittut, Irmingerip sarfaa atuarlugu Tunumukartartut paasineqarnikuvoq, alliaartortarfiilli sumiinnerusut ilisimaneqanngillat. Sumiiffimmi aalisakkat mikinerusut taamaasillutik ukiunik 3-4-nik utoqqaanerupput.

Tunumi qalorsuarnik avataasiorluni aalisarneq Irmingerip Imartaata tungaanut nunavissuup sivingarnganut aamma Danmarkstrædimi itissutsinut 500 meteriniit 1200 meterit akornanniittunut 61°N-ip missaaniit 69°N-ip tungaanut killeqartinneqarpoq. Pisarineqartartut tamarmiusut affaat sinnerlugit 62°N-ip missaata kujasissuani pisarineqartarput, aalisarnerullu annersaa apriliimiit oktoberimut pisarpoq. Ningittagarsorluni aalisarneq aalisarnerup ilaannaatut inissisimasooq nunaviup toqqaviata ilorpasissuani amerlanertigut ingerlanneqartarpoq, aalisarnerullu sinnera, qalorsuarnik aalisarneq, sivingariarnerni ingerlanneqartarluni. Tyskland qaleralinnik aalisarnerpaasarpoq, Tunumilu aalisarnermi Norge, Rusland Savalimmiullu aalisarnermi naalagaaffiullutik allat.

Assiliaq 1

2021-mi Kalaallit Nunaata Islandillu aningaasaqarnikkut killeqarfii (EEZ) immikkut erseqqissaaffigalugit Tunumi Islandillu kitaani qaleralinniarnermi qalorsuarnik aalisarnermut (Pisarineqartut tonsinut/nm²-nut) nunap assinga.

3

**SIUNNERSUINEQ KIISALU
AALISARNERMI
AQUTSINISSAMUT
TUNNGAVIGINEQARTUT**

3.1 ILISIMATUUSSUTSIKKUT SIUNNERSUINEQ

Aalisagaqatigiinnut ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit ukiumoortumik ICES-imit (Nunat Tamalaat Imaani Ilisimatusarnermut Siunnersuisoqatigiivi) tunniunneqartarput. Qaleraleqarfiusoq tamakkerlugu aqutsinissamut pilersaaruteqanngimmat siunnersuineq piujuartitsinermik MSY (ingerlaannartumik amerlanerpaanik pisaqarsinnaaneq) tunngaveqarpoq, tamannalu ICES-ip imartaanni 5, 6, 12 aamma 14-imi (Island, Savalimmiut, Skotlandip kitaa, Azorit avannaat Tunulu) aalisakkanut tamanut tunniunneqartarluni. Aalisagaqatigiinnut siunnersuineq immikkoortoq 1-mik nalilersuinerit taaneqartarpoq, tamannalu isumaqarpoq nalilersuineq amerlassutsinut tunngasoq, paasissutissanillu/takussutissanillu qaffasinnerpaanik tunngaveqarpoq. Tamannalu isumaqarpoq pisaqarpoq pisaqarpoq paasissutissat ilisimatusarluni angalanerneysut aalisarnermeersullu kiisalu aalisarnermiit tulaassanut paasissutissaneersut atornerqartarput, tamakkulu ataatsimoorlutik tunisassiornermut takussutissamut ilanngunneqartarput.

Aalisarneq ukiuni kingulliinerusuni piujuartitsinermik tunngaveqarluni qaffasissuseqarsimavoq, aalisakkallu toqorartarnerat amerlanerpaaffinngungajattarluni allanngorarfiuvoq (F_{msy}). Aalisagaqatigiit peqqissuusut nalilerneqarput, najoqqutarineqartunullu annguteqqajarsimanatik ($B_{trigger}$ og B_{lim}).

3.2 TAC-INIK PISASSIISSUTINILLU AALAJANGERSAASARNERIT

Tunumi nungusaataanngitsumik annertunerpaamik pissarsisoqartarnissaanut tunngavineqarpoq malillugu qaleralinnut pisuussutinut tamarmiusunut piujuartitsinermik tunngaveqarluni qaqugumulluunniit aalisartoqarsinnaanissaa qulakkeerniarlugu TAC-ip aalajangersaaffiginissaanut ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit ICES-imeersut aallaaviusarput.

Tamanna eqqarsaatigissagaanni aqutsinissamik pilersaarummi piumasarineqarpoq Naalackersuisut Tunumi qaleralinnut pisuussutinut ilisimatuussutsikkut siunnersuineq aammalu Islandip, Kalaallit Nunaata Savalimmiullu akornanni nunat sineriallit pillugit aqutsinissamik agguassisarnermullu isumaqatigiissut naapertorlugit TAC-imeersut aalajangersaasassasut.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisut Tunup avataani qaleralinnut TAC-ip aalajangersaaffiginissaa pillugu aalajangiiffisassatut siunnersuummik saqqummiinnginnerani Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit suliamut tusarniaaffigineqassapput, Aalisarnermullu Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermut akissutaat Naalackersuisunut inassuteqarnissamut tunngaviliunneqartunut ilaapput. Tamatuma saniatigut TAC-imeersut tamanut tusarniutigineqassaaq.

3.2.1 TAC-inik agguassineq

Tunumi qaleralinnut TAC-imi tamarmiusumi kalaallit pisassaat Tunumi aqutsiveqarfik aqutugalugu aqunneqarput.

Tamatuma kingorna illuatungeriilluni isumaqatigiissuteqarfigineqartartunik isumaqatigiinniarnert EU-Kommissionemillu Joint Committee aqutugalugu ataatsimeeqateqartarnerit Naalackersuisut naammassissavaat. Ataatsimiinnerit taamaattut inernerattut qaleralinnut avataaniittunut Tunumi TAC-ip ilaannik aalajangersimasunik nunanut allanut illuartitsisoqarsinnaavoq. Tamatuma kingorna Naalackersuisut TAC-ip tamarmiusup ilaannik sinneruttunik kalaallit aalisariutaat ileqatigiiffiinut, Tunumilu sinerissap qanittuani qaleralinniarnermut pisassanik agguassapput. Sineriammut agguassaoqartarpoq tamatumunngalu Tunup sineriaani Tunullu kangisissortaani avataasiorluni aalisarnermi qaleralik ataasiusutut naliliffigineqarsimanera pissutaavoq.

Foto: Royal Greenland A/S

3.3 MALITTARISASSIORIAATSIT

3.3.1 Pisassiissutit amerlassusissaannik aqutsinerit

Akuersissutit piffissamut killiligaasut amerlanerpaanillu pisaqarnissamut akuersissutitalit atorlugit aalisarnerit aqunneqarput. Kalaallit Nunaata illuatungalugit suleqatigisaannut tapiliussat atuuttut naapertorlugit Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik nunanut allanut imaluunniit nunani allani ingerlatsisunut aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunniussisarpoq.

Kalaallit Nunaanni ingerlatsisut qinnuteqartoqareerneratigut aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunineqartarput. Aalisarsinnaanermut akuersissutinut qinnuteqaatit pisassiissutit aalajangersarneqartut, qinnuteqaatit tamarmiusut kiisalu akuersissummik tunniussinissamut piunasaqaatit aalajangersarneqartut nalilersuiffiginerat naapertorlugi suliarineqartarput. Tamatumaa kingorna Naalakkersuisut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisumit inassuteqarneq tunngavigalugu kalaallinut ingerlatsisunut aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunniussisarput.

Angallatit aalisarnermut peqataasut misiligutissanik Pinngortitaleriffiliartussanik katerseqqullugit peqquneqarsinnaapput. Uumassusilerinikkut misiligutissanik tiguisarnissaq pillugu piunasaqarnerit Naalakkersuisoqarfimmit Pinngortitaleriffik suleqatigalugu aalajangersarneqartarput, tassungalugu tunngatillugu ilitsersuutit sukumiinerusut akuersissutinut ilanngussatut ilanngunneqartarlutik.

3.3.2 Aqutsiveqarfinnut malittarisassiornerit

Tunami avataasiarluni qaleralinniarnaq ukunaniinnaq ingerlanneqarsinnaavoq:

Aqutsiveqarfik	Aqutsiveqarfik pillugu nassuiaat
Tunu	Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani imartaq tunngaviumik killeqarfiup (59°40'N, 44°00'V eqqaani) 44°00'V-p 3 sømilimillu titarnerup akornanni titarnerup naapiffianittoq, kujammut 44°00'V atuarlugu titarnermut 59°00'N-mut, 44°00'V, tassanngaanniit kangimut 59°00'N atuarlugu titarnermut 59°00'N, 42°00'V, tassanngaanniit kujammut 42°00'V atuarlugu 42°00'N-p aamma aalisarnermut oqartussaaffiup killeqarfiata akornanni titarnerup naapiffia (56°34'N, 42°00'V-p eqqaani). Tassanngaanniit aalisarnermut oqartussaaffiup killeqarfiata avannamut, Kalaallit Nunaat kangeqqullugu aalisarnermut oqartussaaffiup killeqarfiata aamma 44°00'V-p (85°49,6'N, 44°00'V-p eqqaani) akornanni titarnerup naapiffia, kujammut 44°00'V atuarlugu titarneq 3 sømiliusoq atorlugi basislinjenip avataaniittoq (83°17'N, 44°00'V-p eqqaaniittoq). Tassanngaanniit basisliniep avataani 3 sømilip titarnera atuarlugu aallaavimmut.

3.3.3 Piujuartitsinissamik teknikikkut iliuuseqarnerit, imarmilu nerisareqaqatigiinnik mianersuuttariaqartunik aqutsinerit

Aalisarnermi teknikikkut piujuartitsinissamut iliuusissat aamma imarmi nerisareqaqatigiit sunnertiasut aqunneqarnerat Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussiviginera pillugu Namminersorlutik Oqartussat Nalunaarutaat aqutugalugu malittarisassiorneqarput.

Nalunaaruteqarnikkut, ilisimatut misissuinerisigut nakkutilliinikkulluunniit koraalit, immap pupii imarmiluunniit koralit ilaat (søfjer) amerlasoorujussuusut paasineqarpata Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup Pingortitaleriffik, Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuuteqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik aammalu Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit isumasioqatigalugit imarmi nerisareqaqatigiinnut mianernartunut atortut immap naqqanik attuisartut atorlugit aalisarfigineqarunnaartussa q pineqarnerisooq nalilersussavaa.

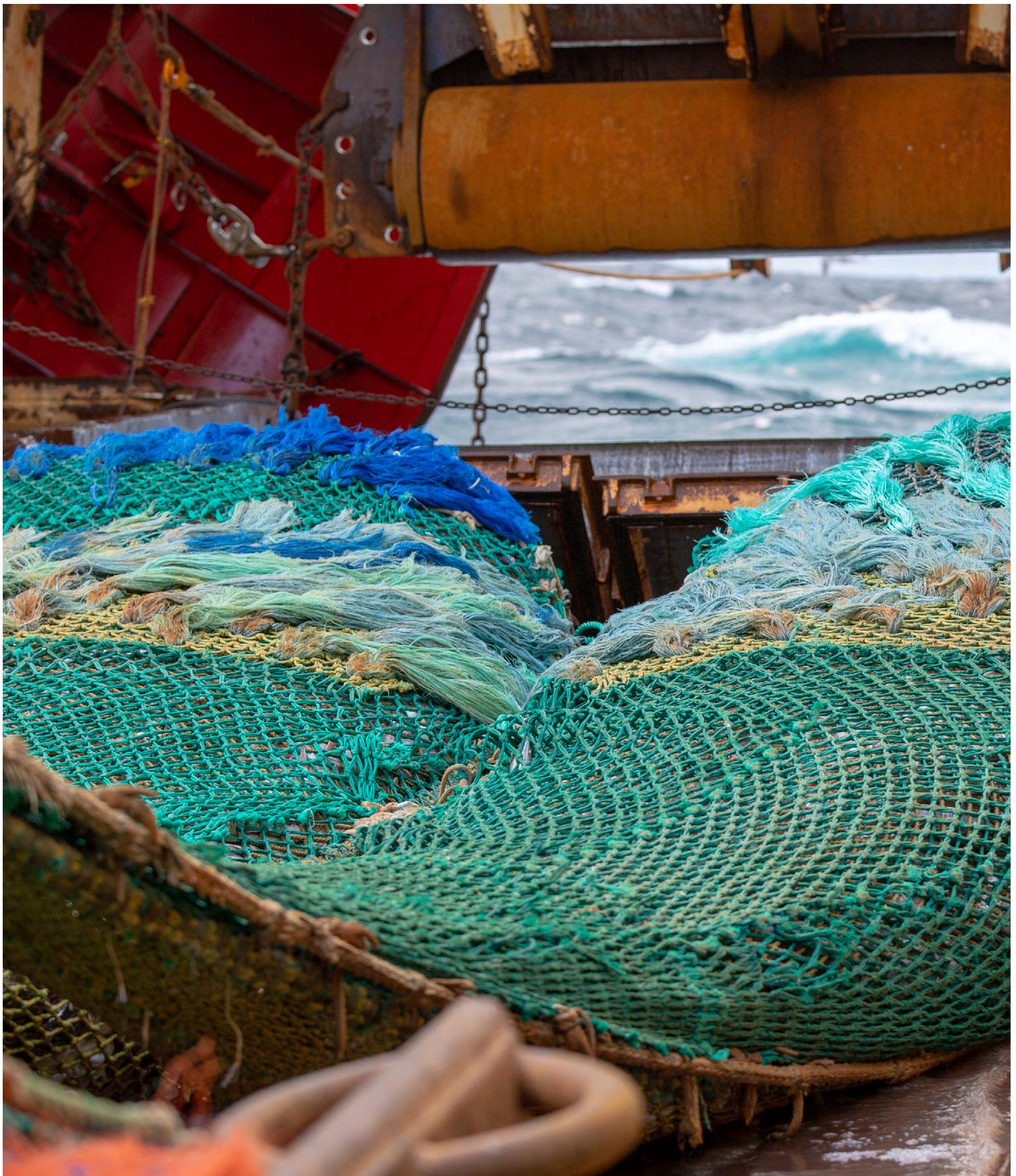
Imarmi mianerisariaqartut pillugit sukumiisumik toqqaanermut malittarisassaqaqartitsinernullu nassuiaanerit piumasaqaatillu immap naqqa pillugu aqutsinissamik pilersaarut atuuttoq naapertorlugu suliarineqartarput.

3.3.4 Pisisuukkanut aqutsineq

Aalisarnermi pisisuukkat Aalisarnermi pisisuukkat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat aamma Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisassianik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugit suliarineqassapput nalunaarsorneqarlutillu.

Nalunaarusiornermi, ilisimatuussutsikkut misissuineri imaluunniit nakkutilliinerni aalisakkat ilaannik aalajangersimasunik piffissap ilaani sumiiffimiluunniit pisisuukkat amerlasuutnaammattoorneqarpata Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik Pingortitaleriffimmiut aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit siunersiorlugit pisisuukkat aalisakkat suunerat killiffiallu eqqarsaatigalugit akuerineqarsinnaasumik amerlassuseqarnissaat qulakkeerniarlugit nalilersuissaaq. Mianersorfissani aalisarnerup aqutsiveqarfinni piffissanilu aalajangersimasuni matuneqartarnera imaluunniit suliniutissat aalisakkat ilaannik oqimaatsorsiorititsisut saniatigut nungusaataangitsutut nalilerneqartunik qulakkeerinnittussat ilaatinneqarput. Eqalussuit uumatillugit mianersorluni piaartumillu avalatsinneqaqqittartussaapput.

4

NALUNAARUTEQARTARNEQ NAKKUTILLINERILLU

4.1 NALUNAARUTEQARTARNEQ

Avataasiorluni aalisarnermi nalunaariaatsit angallatip tunniutissallugit pisussaaffigisai arlallit nassaassaapput. Aalisarnerup nakkutigineqarnera aalisariutip allattaaveqartussaataitaaneratigut siullerpaamik pissaaq. Tamassuma saniatigut angallatit avataasiortut elektroniskinggorlugu angallatinik nakkutilliinermi taaneqartartumi VMS-imi (Vessel Monitoring System) ilanngunneqarput.

4.2 MONITORING, CONTROL AND SURVEILLANCE (MCS)

Aalisarnerit nakkutigineqarnerat nammineerluni aalisariutiniinnerit allaffissornerillu aqutugalugit Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmiit (KANUAANA) isumagineqarpoq.

Avataasiorluni aalisarnerit nakkutigineqarnerat imannak suliarineqartarpoq:

- Paasissutissat umiarsuup allattuiffianeersut tunisinerneersullu atortussanngortinnerat
- Satellitsit tunngavigalugit sumiinnermut, sumut ingerlaarnermut sukkassusermullu paasissutissat aqutugalugit angallatinik nakkutilliineq
- Aalisarnermut nakkutilliisunik angallatiniittoqartarnera
- Imaani nakkutilliinerit (Issittumi Sakkutooqarfik)
- Tulaassinermi nakkutilliinerit aamma Port State Control (PSC)

KANUAANA-p Nuummi qitiusumik allaffeqarfiani aqutsinikkut nakkutilliisoqarpoq. Nakkutilliineq paasissutissanik umiarsuup allattuiffii, tulaanneqartunut paasissutissat aammalu angallatip nakkutigineqarnera aqutugalugit takkuttunik KANUAANA-p uppersaanaeratiqut pisarpoq.

KANUAANA aalisarnermut nakkutilliisutut sulisartunik sulisoqarpoq, taakkulu avataasiorluni aalisarnermik nakkutilliisuupput. Nakkutilliisut kalaallit nunallu allamiut aalisariutaannut nunatta imartaanni aalisarnissanut akuersissutaatilinnut imaluunniit kalaallit aalisariutaannut nunat tamalaat imartaanni aalisarnissamut akuersissutaatilinnut nakkutilliisutut ikitinneqartarput / ilaatinneqartarput.

Tamatuma saniatigut KANUAANA Issittumi Sakkutooqarfimmiunik timaliillutik aamma nakkutilliisartunik suleqateqarluarpoq. Issittumi Sakkutooqarfimmiut avataasiorluni aalisarnermi angallatinut tamanut ikisinnaatitaapput, nakkutilliisinnaatitaapput pisariaqarpallu tigusarinnissinnaallutik. Issittumi Sakkutooqarfik politiit oqartussaassuseqarput, tamannalu Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfik suleqatigalugu isumagineqartarpoq.

KANUAANA kalaallit angallataasa tulaassaannut nakkutilliisarpoq, tamatumalu saniatigut nunat allamiut angallataannut Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmiittunut Port State Control-imi (PSC) isumagisaqarluni.

Aalisariut Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut tikikkaangat usingiartussanngoraangallu KANUAANA-mi aalisarnermut nakkutilliisut tulaassanik nakkutilliisarput. Usingiarneq tamarmi nakkutilliisunit nakkutigineqartarpoq, taakkulu aamma aalisakkanik nioqqutissiat poorineqartullu oqimaalutartarpaat.

Foto: Polar Princess

4.3 AALISARNERUP UNITSINNEQARNERA

Pisassiissutit tamakkingajallugit aalisarneqarsimaleraangata KANUAANA aalisarnermik pineqartumik unitsitsinnaatitaavoq.

Tassungalu peqatigitillugu pisassiissutit tamakkerlugit aalisarnissaat qanilligaangat angallatit ullut tamaasa nalunaartarnissaannut KANUAANA peqqusinnaavoq. Nalunaarnerit tamakku sapaatip akunneranut nalunaartarnerit assigalugit assinganik imaqqassapput. Tassa aalisarnerit qanimut nakkutiginerujumallugit piffissarlu eqqorlugu matusisoqarniassammat taamatut iliortoqartarpoq.

4.4 NALUNAARUTIGINNITTARNERIT

Aalisarnermi malittarisassanik unioqqutitsisoqarnerani KANUAANA-mit politiinut nalunaarutiginnittoqarsinnaavoq.

ILANNGUSSAQ 1. INATSIKIT ATUUTTUT IMMIKKUT ATTUUMASSUTILLIT

- Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq (kingusinnerusukkut allannguutitalik)
- Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 47, 18. december 2020-imeersoq
- Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 30. marts 2017-imeersoq
- Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 6. december 2011-imeersoq
- Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-imeersoq
- Aalisarnermik nakkutilliineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 23, 22. juni 2021-meersoq.
- Qaammataasat atorlugit aalisariutinik nakkutilliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 30. maaji 2001-imeersoq
- Aalisarnermik alapernaarsuisut suliassaat pisinnaatitaaffiilu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 18. marts 2004-meersoq
- Pisat ilaasa nalunaarutigineqarnerini naatsorsueriaatsit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 22. marsi 2012-meersoq

Pineqartumut tunngatillugu inatsisit nassuiaatillu uani pissarsiarineqarsinnaapput www.inatsisit.gl.